

**Program hospodárskeho rozvoja a
sociálneho rozvoja obce Mikušovce na roky
2015 - 2025**

Vypracoval:

Inštitúcia regionálnych aktivít Novohradu

Nasledujúci Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) je vypracovaný v súlade s platným znením zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja a s princípmi tvorby strategického dokumentu uvedené v Metodike na vypracovanie PHSR, verzia 2.0. z roku 2015.

Ciele a priority nasledujúceho PHSR sú v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30, PHSR zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015 – 2023.

OBSAH

1. Úvod	4
2. Analytická časť PHSR	6
2.1. <i>Analýza vnútorného prostredia</i>	6
2.1.1 Sociálne podmienky – ľudské zdroje	7
2.1.1.1. Vývoj nezamestnanosti v obci	10
2.1.2. Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra	11
2.1.2.1. Odvetvia výroby a služieb	11
2.1.2.2. Základné ekonomické ukazovatele obce	12
2.1.2.4 Technická infraštruktúra	12
2.1.2.5 Energetická infraštruktúra	13
2.1.2.6 Sociálna infraštruktúra	13
2.1.2.7 Zdravotná infraštruktúra	14
2.1.2.8 Kultúrna infraštruktúra	14
2.1.2.9 Bývanie	14
2.1.2.10 Vzdelávanie	15
2.1.2.11 Kultúra	15
2.1.2.12 Šport	15
2.1.3. Environmentálne podmienky	15
2.1.3.1 Prírodné danosti obce	16
2.1.3.2 Voda	16
2.1.3.3 Pôda	16
2.1.3.4 Ovzdušie	16
2.1.3.5 Odpady	17
2.2. <i>Analýza vonkajšieho prostredia</i>	18
2.3. <i>Zhrnutie súčasného stavu územia</i>	20
3. Strategická časť	23
4. Programová časť	26
5. Realizačná časť	29
5.1. <i>Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie</i>	29
5.2. <i>Monitorovanie a hodnotenie</i>	30
5.3. <i>Komunikačný plán</i>	31
6. Finančná časť	34
6.1. <i>Indikatívny finančný plán</i>	34
7. Záver	35
Zoznam príloh	36

1. Úvod

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikušovce na roky 2015 - 2025
Územné vymedzenie :	Obec Mikušovce
Územný plán obce/VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	02. 12. 2015
Dátum platnosti:	od 02. 12. 2015 do 31. 12. 2025
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	02. 12. 2015

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikušovce na roky 2015 - 2025
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov spracovanie na základe verejnej súťaže. Spracovateľom je Združenie právnických osôb Inštitúcia regionálnych aktivít Novohradu
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PHSR sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia troch pracovných skupín, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci. Verejnosť sa zapojila formou verejného prerokovania PHSR.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: 31.05.2015 – 30.11.2015
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie dokumentu na základe výsledku prieskumu trhu boli financované z vlastných zdrojov obce.
Informácie	www.mikusovce.com

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepčný a systematický rozvoj v horizonte 5 – 10 rokov.

Dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu bol PHSR spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s Metodikou pre spracovanie PHSR (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2015) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Banskobystrického samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015 – 2023.

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, a iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovať nový PHSR obce na obdobie 2015 – 2025 vyplýva zo zmien v obci v období platnosti pôvodného programu a tiež zo zmeny legislatívnych podmienok v SR (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja).

Aktualizovaný PHSR umožní obci pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2014 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Proces vypracovania PHSR bol zabezpečený nasledujúco:

- riadenie: externý spracovateľ vybratý na základe prieskumu trhu
- pracovná skupina pre hospodársku, sociálnu, environmentálnu oblasť
- zapojenie verejnosti: verejné prerokovanie PHSR

Počas prípravy PHSR bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PHSR s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu, prípadne s možnosťou kontaktovať externého spracovateľa PHSR. Pracovné skupiny sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PHSR. Návrh PHSR bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu.

Mesiac	05	06	07	08	09	10	11
Úvod*							
Analytická časť							
Strategická časť							
Programová časť							
Realizačná časť							
Finančná časť							
Záver							

Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. PHSR rieši rozvoj obce v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia.

Zoznam členov pracovných skupín

Meno	Funkcia v pracovnom zaradení
Papp Andrea	Externý spracovateľ
Papp Réka	Externý spracovateľ
Agnesa Kubincová	Zástupca starostu, preds. kultúr. komisie
Elena Ágoštonová	Členka OZ, predseda finančnej komisie
Patrik Ferencz	Člen OZ, preds. komisie život. prostredia
Ladislav Šúli	Člen OZ, predseda športovej komisie
Lukáš Ágošton	Člen OZ, predseda poriadkovej komisie
Ing. Imrich Ágošton	Starosta obce

2. Analytická časť PHSR

2.1. Analýza vnútorného prostredia

Nasledujúce riadky analyzujú silné a slabé stránky obce z hľadiska nasledujúcich aspektov:

- ľudské zdroje (počet obyvateľov, úmrtnosť/pôrodnosť, vek, pohlavie, migrácia a pod.)
- vzdelávanie a vzdelanosť (počet žiakov)
- pracovný trh
- hospodárenie obce
- podnikateľské prostredie (počet firiem, zameranie, počet zamestnancov a pod.)
- bytový fond (počet bytových jednotiek, typ vlastníctva a pod.)
- zdravotná infraštruktúra
- technická infraštruktúra
- bezpečnosť
- doprava
- kultúra
- životné prostredie.

Tabuľka 1: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Inštitút informatiky a štatistiky	www.infostat.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Inštitút informatiky a štatistiky	www.infostat.sk
Školstvo a vzdelávanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Ústav informácií a prognóz	www.uips.sk
Zdravotníctvo	Národné centrum zdravotníckych informácií	www.nczisk.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR	www.upsvar.sk
Sociálna starostlivosť	Ministerstvo vnútra SR	www.minv.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Ekonomická situácia	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu	www.sario.sk
	Finančná správa SR	intrastat.financnasprava.sk
Životné prostredie	Slovenský hydrometeorologický ústav	www.shmu.sk
	Slovenská agentúra životného prostredia	www.enviroportal.sk

2.1.1 Sociálne podmienky – ľudské zdroje

Obec Mikušovce patrí medzi menšie obce okresu Lučenec. Demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá. Trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako i z dlhodobého hľadiska stagnujúci.

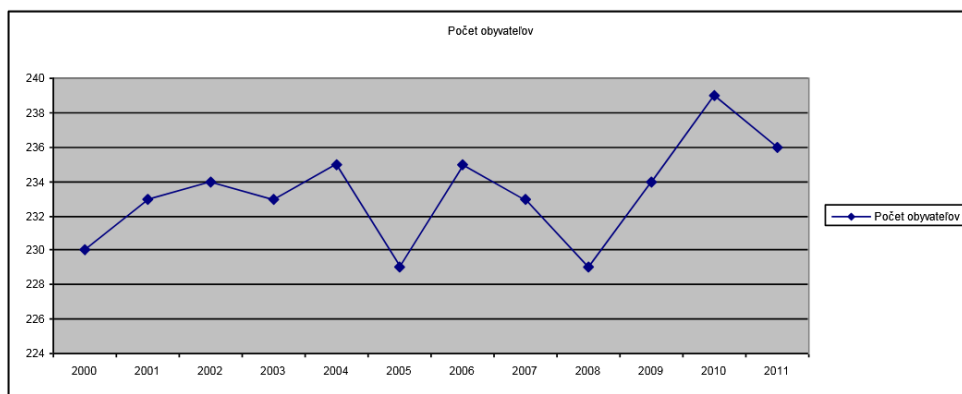
Nasledujúce riadky poskytujú prehľad demografického vývoja obce v rokoch 2000 – 2011. Zdrojom dát boli údaje Štatistického úradu SR a údaje zo Sčítania obyvateľov, bytov v domov za roky 2001 a 2011.

Tabuľka 2: Štruktúra obyvateľstva

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Muži	108	111	113	115	118	113	117	116	112	113	117	112
Ženy	122	122	121	118	117	116	118	117	117	121	122	124
Spolu	230	233	234	233	235	229	235	233	229	234	239	236
Muži %	47	48	48	49	50	49	50	50	49	48	49	47
Ženy %	53	52	52	51	50	51	50	50	51	52	51	53

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Mikušovce za roky 2000 – 2011

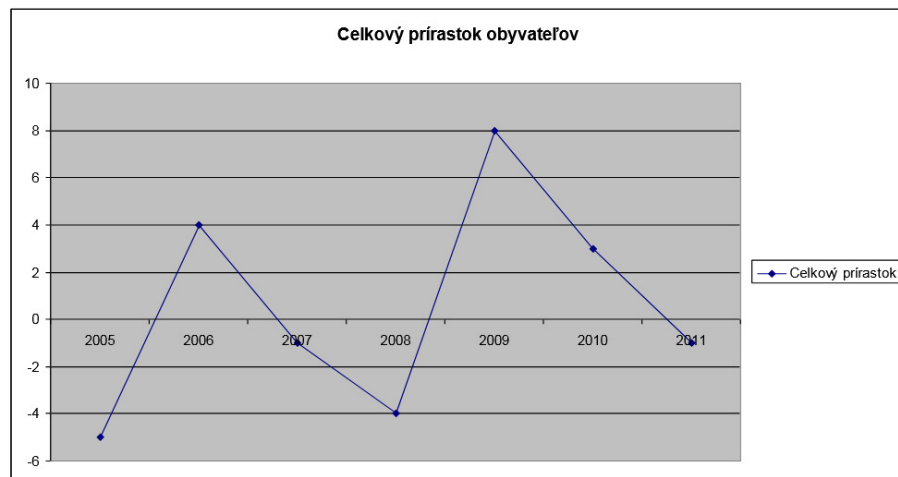

Tabuľka 3: Prírodný prírastok obyvateľstva

Rok	Nar.	Zom.	Prir. Prírastok (- úbytok)	Prisťah.	Vysťah.	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (- úbytok)
2005	4	5	-1	2	6	-4	-5
2006	2	4	-2	6	0	+6	+4
2007	4	3	+1	7	9	-2	-1
2008	3	6	-3	3	4	-1	-4
2009	4	1	+3	7	2	+5	+8
2010	1	2	-1	10	6	+4	+3
2011	5	4	+1	3	5	-2	-1

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 2: Vývoj prírastku obyvateľstva

Tabuľka 4: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti v roku 2011

Obec/počet obyvateľov	Spolu	Slovenská Počet / %	Maďarská Počet / %	Česká Počet / %	Nezisten á Počet / %
Mikušovce	279	216/78	57/20	2/1	4/1

Zdroj: sčítanie obyvateľov v roku 2011

Tabuľka 5: Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

OBEC	RÍMSKOKAT.		GRÉCKOKAT.		PRAVOSLÁV.		EVANJEL.		INÉ		BEZ VYZNANIA	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Mikušovce	175	63	0	0	0	0	15	5	24	9	65	23

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obec/počet obyvateľov	Základné vzdelanie	Učňovské vzdelanie	Stredoškolské vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
Mikušovce	72	70	62	23
%	26	25	22	8

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity v roku 2011

obec/počet obyvateľov	predproduktívny	produktívny	poproduktívny	index starnutia	priemerný vek
Mikušovce	45	195	39		40,15

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

2.1.1.1. Vývoj nezamestnanosti v obci

Jednou z hlavných priorít obce je zvyšovať zamestnanosť a tak prispievať k zvyšovaniu životnej úrovne občanov. Podporou rozvoja podnikateľského prostredia, služieb a cestovného ruchu chce obec vytvoriť nové efektívne pracovné príležitosti pre nezamestnanú aktívnu pracovnú silu a tým postupne znižovať nezamestnanosť v obci.

Tabuľka 8: Ekonomické charakteristiky

Obec	Produktívne obyvateľstvo	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	Nezamestnaní
Mikušovce	105	130	44
%	38	47	15

Poskytnuté údaje potvrdzujú pomerne stabilný vývoj nezamestnanosti v sledovanom období na úrovni okolo 15 %. Miera nezamestnanosti postupne klesá. V porovnaní s podobnými obcami v regióne je však miera nezamestnanosti vyššia, čo môže súvisieť s faktom, že podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011 má približne polovica obyvateľov obce len základné alebo nižšie odborné vzdelanie. Táto skupina je zraniteľnejšia na trhu práce v prípade ekonomických výkyvov a tiež má obmedzené podmienky pre uplatnenie sa na trhu práce.

Vývoj počtu nezamestnaných v obci je pomerne stabilný, ovplyvňuje ho najmä nestabilný demografický vývoj. Vzhľadom k veľkosti a geografickej polohe obce je miera nezamestnanosti závislá od rýchlosti tvorby pracovných miest v dochádzkovej vzdialenosti 40 km.

Pre zníženie nezamestnanosti v obci je potrebné:

- stabilizovať počet obyvateľov
- podnietiť tvorbu miestnych pracovných príležitostí a podnikateľských aktivít v súkromnom sektore (napr. agroturistika)
- dobudovať technickú infraštruktúru ako nevyhnutných predpoklad pre rozvoj obce.

2.1.2. Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra

2.1.2.1. Odvetvia výroby a služieb

Obec je charakteristická len veľmi malým počtom podnikateľských subjektov. Regionálny vývoj je poznačený absenciou dlhodobej efektívnej hospodárskej a spoločenskej stratégie. Pretrvávajú (resp. prehlbujú sa) problémy v infraštruktúrnej vybavenosti a napojení niektorých oblastí na komunikačné (najmä dopravné) siete.

Štruktúra ekonomickej základne obce je profilovaná jednotlivými odvetviami. Obec má diverzifikovanú štruktúru hospodárstva, i keď existuje rezerva na rast rozmanitosti ekonomických aktivít v obci a to hlavne v oblasti spracovania poľnohospodárskej produkcie, cestovného ruchu a agroturistiky.

Tabuľka 9: Zoznam podnikateľských subjektov so sídlom alebo prevádzkou v obci

Evidencia podnikateľských subjektov v obci – čiastkový výpis

P.č.	Názov	SK NACE	Počet zamestnancov
1	J.V.&T., s.r.o., Mikušovce č. 13	01.11.0	8

Zdroj: vlastné spracovanie.

2.1.2.2. Základné ekonomické ukazovatele obce

Z nižšie uvedených dát vyplýva, že príjmy a výdavky tvoria vyvážený rozpočet. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie dotácií zo štrukturálnych fondov v období 2014 – 2020

Tabuľka 10: Základné ekonomické ukazovatele (v EUR)

Ukazovateľ	2012	2013	2014
Bežné príjmy	52 164	59 376	59 163
Kapitálové príjmy	12 443	14 890	
Finančné príjmy			
Príjmy celkom	64 607	59 376	59 163
Bežné výdavky	50 889	55 010	57 296
Kapitálové výdavky	13 172	14 890	
Finančné výdavky			
Výdavky celkom	64 064	69 900	57 296

Obec v rozpočtovom hospodárení dodržala § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý stanovuje povinnosť zostaviť rozpočet obce ako vyrovnaný.

Vývoj pomeru medzi príjmami obce z daní a majetku voči príjmom zo štátneho rozpočtu v ostatných rokoch potvrdzuje závislosť obce od prostriedkov štátneho rozpočtu.

Bežné výdavky neprinášajú priamy efekt pre rozvoj obce, ale predstavujú finančné zdroje spotrebované na chod samosprávy. Ich podiel na celkových výdavkoch samosprávy vytvára priestor pre investičné – kapitálové výdavky.

2.1.2.4 Technická infraštruktúra

V obci vykonáva svoju činnosť Obecný úrad Mikušovce s počtom 2 pracovníkov, z toho 1 administratívny pracovník. Najvyšším výkonným a štatutárnym orgánom obce je starosta. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších otázkach života obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvorí 5 poslancov volených tak ako starosta obce v priamych voľbách.

Obecná technická infraštruktúra je pomerne dobre vybudovaná. Kanalizácia nie je vybudovaná, sú vypracované projektové plány, ale obec zatiaľ nemá financie na realizáciu. Verejné osvetlenie je zavedené vo všetkých častiach obce. Vedenie elektrickej energie je vzdušné. Hromadnú dopravu zabezpečujú pravidelné autobusové spoje SAD. V obci sa nachádza 1 autobusová zástavka.

Železničná doprava - cez kataster obce vedie železničná trať ale najbližšia železničná zástavka je v meste Lučenec.

Pre účely **cyklistickej** dopravy nie je vyčlenená samostatná komunikácia.

V **leteckej** doprave občania obce využívajú vnútroštátne a medzinárodné letecké spojenia z medzinárodného letiska Bratislava vzdialeného 250 km od obce.

V obci prebieha bytová výstavba vidieckeho charakteru a tak **parkovanie** súkromných vozidiel je vyriešené v rámci garážovania v rodinných domoch, resp. odstavnými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Pre zariadenia občianskej vybavenosti a služieb slúžia plochy vedľa miestnych komunikácií alebo priamo krajnice vozoviek, tie však nemožno zaradiť medzi parkovacie plochy.

2.1.2.5 Energetická infraštruktúra

Okres Lučenec je v súčasnosti zásobovaný **elektrickou energiou** z jadrových zdrojov – komplex jadrových elektrární v Jaslovských Bohuniciach a z klasických zdrojov elektrickej energie. Zásobovanie obce elektrickou energiou zabezpečuje Stredoslovenská energetika a.s. Žilina cez trafostanice rovnomerne rozmiestnené v obci.

Slovenské telekomunikácie majú vybudovanú **telefónnu sieť** vrátane výmeny analógovej ústredne za digitálnu. Každý objekt v obci má možnosť pripojenia na pevnú telefónnu sieť, čo má v súčasnosti veľký význam najmä z hľadiska rozvoja informačných technológií a prístupnosti do siete Internetu. Rozvoj telefonizácie v obci intenzívne podporujú aj mobilní operátori Slovak Telecom, Orange a Telefonica (O2).

2.1.2.6 Sociálna infraštruktúra

V súčasnosti v obci Mikušovce nie je žiaden objekt sociálnej starostlivosti. Jeho absenciu kompenzujú okolité sídla, konkrétne zariadenie v meste Lučenec. Obec v súčasnosti nemá predpoklady pre vybudovanie plôch a objektov zabezpečujúcich potreby sociálnej infraštruktúry. Tieto potreby môže obec kompenzovať iba zavedením systému sociálnej pomoci jednotlivcom, s využitím charitatívnej pomoci a **alebo zavedením terénnych služieb (napríklad opatrovateľskej služby) priamo v domácnostiach.**

Forma ústavnej starostlivosti o starých občanov sa v obci neuplatňuje, na tento účel sa používajú zariadenia v regióne keď je vylúčené zotrvanie občana v jeho pôvodnom prostredí.

Výhľadové demografické trendy Slovenska hovoria o všeobecnom starnutí populácie (najmä po roku 2005 sa výrazne zvýšilo percento obyvateľov v poproduktívnom veku), čo sa prejaví zvýšeným dopytom po sociálnych službách. V obci Mikušovce nie je zariadenie sociálnej starostlivosti, no vzhľadom k všeobecne mu dopytu po týchto službách zo strany občanov, je potrebné zvážiť zavedenie terénnych sociálnych služieb.

2.1.2.7 Zdravotná infraštruktúra

Zdravotná starostlivosť je v obci nie je priamo dostupná. Za odbornou zdravotnou ambulanciou a pohotovostnou službou dochádzajú občania do mesta Lučenec.

2.1.2.8 Kultúrna infraštruktúra

Kultúrno-historický fond obce má miestny význam. Jeho primeranou záchranou, údržbou a využitím v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu je možné významnou mierou prispieť k ekonomickej prosperite obce.

Terénne prieskumy potvrdili existenciu Mikušoviec už v strednej dobe bronzovej. V týchto obdobiach sa rozvíjal obchod, ktorého úlohou bolo zabezpečovať prísun medi, cínu, bronzoviny a do oblasti chudobných zabezpečiť suroviny. Treba akceptovať, že tieto sídliská, zistené podľa terénneho prieskumu, predstavujú neopevnené osady pilinskej kultúry, ale neznamená to, že nevznikali sídliskové koncentrácie. Obec Mikušovce sa rozprestiera v južnej časti okresu Lučenec, vedľa rieky Ipel' v rozlohe 501 ha. Je najbližšou obcou k tomuto mestu zo susediacich Trebešoviec, Trenča, či Rapoviec. Významným vodným tokom je rieka Ipel', ktorá sa využíva hlavne na zavlažovanie pôdných fondov v poľnohospodárskej výrobe. Chotár tvoria pieskovce a uloženiny, ale aj stredoeurópska hnedozem. Poľnohospodárske subjekty využívajú pôdu, hlavne na pestovanie jačmeňa, pšenice, slnečnice a zemiakov. Klimatické podmienky boli aj sú veľmi priaznivé na pestovanie hrozna a ríbezlí. Podľa obyvateľov a podľa Kroniky, Mikušovce vznikli v roku 1396. Prvé domy boli postavené z dreva alebo z nepálených tehál (z hliny). Vidiečania sa venovali poľnohospodárstvu, dobytkárstvu a neskôr i hrnčiarstvu. Hrnčiari však zväčša privčas umierali, lebo robota s olovnatým sklom (gľedou) účinkovala nepriaznivo na ich zdravie. Príbúdaním nových obyvateľov dedina rástla, nakoniec ju rozdelili na dve časti a to dolná a horná časť. Horná časť bola vystavaná až začiatkom 20. storočia. Obyvatelia si domy stavali svojpomocne. Kým stará, resp. dolná časť dediny bola postavená z nepálenej hliny (z váľku), horná časť už bola väčšinou z tehál. Kronika sa zmieni aj o vzniku názvu dediny Mikušovce, kdežto sa uvádza, že pomenovanie pochádza z mena syna radzovského statkára Mixent, ktorému patrila dedina a jej okolie. Táto verzia vzniku názvu dediny však nie je historicky podložená. Prvý záznam sa objavil na stranách listín a kroník v roku 1326, ktorý predstavuje dedinu pod názvom Myksy (čítaj Miksi). Časté striedanie pisárov a prepisovanie dokumentov priniesla graficky rozličné, ale fonologicky podobné varianty prepisov: Mixi (1331), Mixen (1335), Myksy (1362), Mikfi (1742), Miksy (1773), Mikschi, Miklussowce (1786), Miksi, Mikussowce (1808), od roku 1863 Miksi po slovensky Mikušovce.

2.1.2.9 Bývanie

Obec nemá schválený územný plán v rámci zastavaného územia rieši stavebný rozvoj s takmer stopercentným dôrazom na obytnú výstavbu rodinných domov a nízko podlažnú bytovú výstavbu. Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností. Podrobnejšiu charakteristiku domového fondu poskytuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 11: Charakteristika domového fondu (2014)

OBEC	POČET DOMOV				POČET BYTOV		
	trvalo obývané	neobývané	spolu	novostavby	trvalo obývané	neobývané	spolu
Mikušovce	75	16	91	2	41	5	46

2.1.2.10 Vzdelávanie

Čo sa týka MŠ, ZŠ, obec nemá školské zariadenia a deti dochádzajú do Lučenca.

2.1.2.11 Kultúra

Vzhľadom k počtu obyvateľov je počet kultúrnych a spoločenských podujatí v obci obmedzený. Prírodný potenciál rozvoja vidieckeho turizmu v obci Mikušovce je na vysokej úrovni, chýba však dostatočná občianska vybavenosť, predovšetkým ubytovacie zariadenie (napr. nízko kapacitné do 10 lôžok).

2.1.2.12 Šport

Súčasťou života obce sú tiež športové aktivity občanov. V obci sa nachádza futbalové ihrisko, ktorá je k dispozícii na podporu rekreácie a športu, predovšetkým detí a mládeže. V oblasti športu je cieľom rozšíriť záber športových činností občanov smerom od pasívneho k aktívnemu spôsobu využívania športu v záujme zdravého spôsobu života.

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné a technické danosti nezaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti cestovného ruchu vo vzťahu k širšiemu okoliu. Z prírodných daností vychádzajú tieto predpoklady pre rekreačnú a športovú činnosť a formy rekreácie pre obyvateľov obce:

- pre prechádzky a pešiu turistiku – veľmi dobré
- pre cykloturistiku -veľmi dobré
- pre špecifické činnosti – veľmi dobré (napr. poľovníctvo).

2.1.3. Environmentálne podmienky

Obec Mikušovce sa rozprestiera v južnej časti okresu Lučenec, vedľa rieky Ipel' v rozlohe 501 ha. Je najbližšou obcou k tomuto mestu zo susediacich Trebešoviec, Trenča, či Rapoviec.

Významným vodným tokom je rieka Ipel', ktorá sa využíva hlavne na zavlažovanie pôdných fondov v poľnohospodárskej výrobe. Chotár tvoria pieskovce a uloženiny, ale aj stredoeurópska hnedozem. Poľnohospodárske subjekty využívajú pôdu, hlavne na pestovanie jačmeňa, pšenice, ovosu, slnečnice a zemiakov. Klimatické podmienky boli aj sú veľmi priaznivé na pestovanie hrozna a ríbezlí.

Stav životného prostredia je potrebné hodnotiť z hľadiska znečistenia základných zložiek územia, ktorými sú voda, pôda, vzduch a odpady, ktoré pôsobia na kvalitu životného prostredia. Prírodný potenciál vymedzuje geografická charakteristika, klimatické podmienky, geologické zdroje, pôdne podmienky, hydrologické podmienky, flóra a fauna.

2.1.3.1 Prírodné danosti obce

Volavčia kolónia - Územie s rozlohou 22 304 m² sa nachádza v katastroch obcí Rapovce, Trebeľovce a Mikušovce v Lučeneckom okrese.

Za chránený areál bola vyhlásená roku 1992. Účelom chráneného areálu je ochrana hniezdnej kolónie volavky popolavej pri Rapovciach, jedinej v povodí Ipľa, v ktorom boli úpravami toku narušené jej prirodzené možnosti hniezdenia. Svojím rozsahom a počtom aktívnych hniezd cca 10-12 je jedinečná na strednom Slovensku.

Tabuľka 12: Pôdny fond (ha)

Obec	Celková výmera	Poľnohospodársk a pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavaná plocha
Mikušovce	4 434	4 390	-	-	44

Flóra, Fauna

CHA je vyhlásený na ochranu hniezdnej kolónie volavky popolavej pri Rapovciach, jedinej v povodí Ipľa, v ktorom boli úpravami toku narušené prirodzené hniezda. Svojím rozsahom a počtom aktívnych hniezd cca 10-12 je jedinečná na strednom Slovensku. Vyskytuje sa tu aj kaňa sivá eurázijská, kaňa močiarna a i. Žila tu aj korytnačka močiarna.

2.1.3.2 Voda

Čo sa týka povrchových a podzemných vôd, územie nespadá do žiadnej významnej alebo chránenej vodohospodárskej oblasti. Obývaná časť obce je zásobovaná pitnou vodou z obecného vodovodu. Studne sa neprevádzkujú na účely dodávky pitnej vody, používajú sa iba na zavlažovanie.

2.1.3.3 Pôda

Chotár tvoria pieskovce a uloženiny, ale aj stredoeurópska hnedozem. Poľnohospodárske subjekty využívajú pôdu, hlavne na pestovanie jačmeňa, pšenice, ovosu, slnečnice a zemiakov. Klimatické podmienky boli aj sú veľmi priaznivé na pestovanie hrozna a ríbezlí.

2.1.3.4 Ovzdušie

V obci sa nenachádza žiadny výrazný zdroj znečisťovania ovzdušia a zvýšeného hluku, ktorý by závažným spôsobom znečisťoval, resp. negatívne ovplyvňoval prostredie.

Miestne zdroje znečistenia ovzdušia sú bezvýznamné. Najväčším zdrojom hluku je verejná doprava na území obce. Hodnoty hluku stanovené hygienickými normami nie sú prekračované ani v dopravnej špičke.

2.1.3.5 Odpady

V obci je zavedený jednotný systém nakladania s odpadmi. Odpad je vyvážaný na skládku Lučenec. V obci sa separuje:

Papier – MEPOS, s.r.o., Lučenec

Plasty – MEPOS, s.r.o., Lučenec

Sklo – MEPOS, s.r.o., Lučenec

Textil – TextilEco, a.s., Bratislava

Elektro odpad – METAL SERVIC Recycling, s.r.o., Příboj

Nebezpečný odpad – METAL SERVIC Recycling, s.r.o., Příboj

2.2. Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach: 1. európska legislatíva a stratégie; 2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR a 3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014 – 2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020. Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)
2. Udržateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)
3. Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- Zamestnanosť: zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20- 64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov
- Výskum a vývoj: zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov
- Zmena klímy a energetická udržateľnosť: znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%
- Vzdelávanie: znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%
- Boj proti chudobe: znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Tá obsahuje okrem iného aj stratégiu pre Banskobystrický samosprávny kraj.

Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja je Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskom.

Hlavné disparity BBSK:

- v poľnohospodárstve: nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve, vrátane vytvárania partnerstiev a klastrov so spracovateľským priemyslom, chýbajúci spracovateľský priemysel nadväzujúci na poľnohospodársku produkciu
- v priemysle: nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily pre ťažiskové odvetvia priemyslu, nevhodná štruktúra učebných odborov pre potreby praxe
- v službách: podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP
- v technickej infraštruktúre: nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu, nedostatočná sieť cykloturistických trás v napojení na celoslovenskú sieť cyklotrás, značné ekologické zaťaženie krajiny, nedostatočná pozornosť venovaná ekologizácii rozvoja poľnohospodárstva a lesníctva, nedobudovaná nariadená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV.

- v sociálnej infraštruktúre:
vysoký podiel dlhodobu nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných, nárast počtu obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, a to predovšetkým v južných okresoch, závažné demografické problémy v niektorých oblastiach kraja spôsobené odchodom mladých a vzdelaných ľudí za prácou, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady, odliv obyvateľstva z vidieka

Hlavné faktory rozvoja BBSK

- v pôdohospodárstve:
dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny, potenciál vzniku spracovateľského potravinárskeho priemyslu, prípadne iných spracovateľských odvetví, ktoré na vstupe využívajú výstupy lokálnej poľnohospodárskej výroby
- v priemysle: -
budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia a tradičné odvetvia – hutníctvo ľahkých kovov a strojárstvo a lesníctvo a drevospracujúci priemysel, možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných surovín, využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít
- v službách:
využitie kultúrno-historického potenciálu a prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu, vytvorenie oblastných organizácií cestovného ruchu, podpora verejno-súkromných partnerstiev, využitie regionálnych produktov a tradičných receptov
- v technickej infraštruktúre:
budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia, začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom,
- v sociálnej infraštruktúre:
možnosti využitia kombinovanej dopravy; výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov, zvýšenie kvality a dostupnosti dopravnej infraštruktúry, podpora zelených investícií,

dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia, využitie letiska Sliač, ktoré sa využíva aj na nepravidelnú civilnú dopravu, vytvorenie regionálneho systému celoživotného vzdelávania, spolupráca zástupcov zamestnávateľov a zástupcov sektoru školstva pri tvorbe obsahovej štruktúry stredoškolského a vysokoškolského štúdia.

Konkurenčná výhoda BBSK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, strojárkeho priemyslu, spracovania surovín, obnoviteľných zdrojov energie a cestovného ruchu s dôrazom na agroturistiku, kúpeľníctvo a zimné športy.

Priority v rámci prioritných oblastí (PO) nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácií
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

2.3. Zhrnutie súčasného stavu územia

Pri spracovaní analytickej časti PHSR bola použitá metodika zberu celoslovenských a regionálnych štatistických a ostatných dát zverejnených na portáli Štatistického úradu SR, ÚPSVaR Lučenec a dostupných informácií od zamestnancov obce. Získané dáta sú spracované v prehľadných tabuľkách a grafoch, výsledky analýzy sú vysvetlené v textovej časti.

Tabuľka 17: Kontrolný zoznam pre hodnotenie rizík

Individuálne				
Technické	Územie	Priemyselná havária	Znečistenie životného prostredia Ohrozenie verejného zdravia	nízka
Ekologické	Územie	Znečistenie ovzdušia Vodná erózia – riziko povodní mimo vodného toku	Zhoršenie životného prostredia Zničenie majetku, ohrozenie zdravia	Nízka
Sociálne	Územie	Rast nezamestnanosti Nedostatok nájomných bytov	Kriminalita Odliv mladých obyvateľov	stredná
Ekonomické	územie	Neefektívne čerpanie štrukturálnych fondov	Nerealizovaný rozvoj územia	Stredná

SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.

Silné stránky: <ul style="list-style-type: none"> ➤ blízkosť hraníc s Maďarskom, dvojjazyčnosť obyvateľstva ➤ dobré medziľudské vzťahy ➤ 1 funkčná firma, ktorá zamestnáva do 10 obyvateľov obce ➤ existencia vodných zdrojov (Ipeľ) ➤ organizácia kultúrnych podujatí ➤ možnosti poľovníctva - združenie poľovníkov ➤ SHR s.r.o. – chov ošípaných, moriek, oviec ➤ 2 kultúrne pamiatky ➤ vypracovaný projekt na cyklotrasu, chodníky, multifunkčné ihrisko ➤ zelená zóna 	Príležitosti: <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvoj agroturistiky a zriadenie pamätnej izby ➤ dobudovanie kanalizácie a ČOV ➤ oprava fasád budov ➤ vydanie publikácie o obci ➤ vybudovanie cyklistických chodníkov po okolí obci ➤ výroba poľnohospodárskych produktov ➤ fungujúce kresťanské spoločenstvo - podujatie ➤ spevnenie poľných ciest ➤ vybudovanie cyklotrasy LC- Ipolytarnóc (HU) ➤ výstavba penziónu ➤ nové bytové jednotky IBV ➤ štrkovisko - vodná plocha
Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none"> ➤ nefunkčná materská a základná škola ➤ zlá sociálna situácia obyvateľov ➤ kriminalita – časté krádeže ➤ absencia alebo zlý stav chodníkov ➤ zanesený odvodňovací rigol ➤ chýbajúce základné služby - krčma, obchod ➤ málo autobusových spojov do mesta Lučenec ➤ absencia ČOV a kanalizácie ➤ neprispôsobiví občania 	Ohrozenia: <p><i>Miestne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odchod vzdelaných ľudí ➤ starnutie obyvateľstva ➤ živelné pohromy, globálne otepľovanie ➤ znečisťovanie spodnej vody priemyselným parkom <p><i>Regionálne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rast dlhodobo vysokej nezamestnanosti <p><i>Národné</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ slabá tvorba podnikateľského prostredia ➤ legislatíva/systém finančnej samosprávy ➤ rozpočet štátu a ekonomická situácia ➤ po vstupe do EU približovanie k Európskym kvótam

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce:

- **nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry** – je potrebné dobudovať kanalizáciu, obec by zároveň mala získať finančné príspevky na dobudovania miestnych chodníkov, zatravnených plôch a pod.
- **nevyhovujúci stav sociálnej infraštruktúry** – je potrebné dobudovať sieť sociálnych služieb v obci vzhľadom na demografický vývoj
- **nevyhovujúci stav občianskej vybavenosti** – slabá ponuka obchodov a služieb, v tejto oblasti je v možnostiach obce iba vytvoriť podmienky pre nápravu tohto stavu
- **nedostatok zdrojov na ekologizáciu územia, ochranu životného prostredia a preventívne opatrenia na opakovaný výskyt divokých skládok a porušovanie príslušných predpisov**

Na základe SWOT analýzy (silných stránok a príležitostí) boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce:

- zlepšiť technickú infraštruktúru
- podporovať rozvoj obchodu a služieb v obci
- rozvíjať kvalitné sociálne služby
- podporovať kultúrne a športové aktivity v obci
- zvyšovať environmentálne povedomie občanov – informácie o spracovaní bio odpadu, t. j. kompostovanie
- podporovať ekologizáciu územia a ochranu životného prostredia
- využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie na realizáciu investičných a neinvestičných projektov
- využívať spoluprácu na úrovni mikroregiónu, prípadne kraja za účelom zvýšenia propagácie a podpory cestovného ruchu, kultúry a športu – napríklad formou budovania cyklotrás, turistických chodníkov a náučných chodníkov

3. Strategická časť

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Stratégia obce je vypracovaná v súlade s návrhom Partnerskej dohody na roky 2014 - 2020, Stratégia je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho.

Strategický cieľ a špecifické ciele Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce konkrétne naplňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014 - 2020, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zábery realizované v súlade s PHSR obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PHSR obce je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu obce. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Vízia:

Chceme, aby obec Mikušovce v roku 2025 bola konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.

Tabuľka 18: Prioritné oblasti stratégie

PO 01	PO 02	PO 03
Sociálna oblasť	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť
Ciele prioritných oblastí		
Cieľom je starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života v obci	Cieľom je skvalitňovanie verejnej správy a služby občanom	Cieľom je ochrana a tvorba životného prostredia
Opatrenia v rámci prioritných oblastí		
1.1. Športová infraštruktúra	2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	3.1. Environmentálna infraštruktúra
1.2. Kultúrna infraštruktúra	2.2. Technická infraštruktúra	3.2. Odpadové hospodárstva
	2.3. Dopravná infraštruktúra	3.3. Protipovodňová ochrana
	2.4 Cestovný ruch	3.4. Ochrana ovzdušia

Tabuľka 19: Stratégia rozvoja obce Mikušovce na roky 2015 - 2025

PO 01	PO 02	PO 03
Sociálna oblasť	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť
Opatrenia v rámci prioritných oblastí a podopatrenia		
1.1. Športová infraštruktúra	2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	3.1. Environmentálna infraštruktúra
1.1.1. Podpora športových aktivít v obci	2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností občanov	3.1.1. Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV
1.1.2. Vybudovanie multifunkčného ihriska	2.1.2. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	
1.2 Kultúrna infraštruktúra	2.2. Technická infraštruktúra	3.2. Odpadové hospodárstva
1.2.1. Zriadenie klubu pre mladých	2.2.1. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	3.2.1. Vybudovanie zberného dvora
1.2.2. Podpora kultúrnych podujatí a aktivít v obci	2.2.2 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	3.2.2. Materiálno-technické vybavenie separovaného zberu
	2.2.3 Vybudovanie kamerového systému	3.2.3 Vybudovanie IBV v obci
	2.3. Dopravná infraštruktúra	3.3. Protipovodňová ochrana
	2.3.1. Rekonštrukcia komunikácie k domu smútku	3.3.1 Budovanie vodozádržných opatrení mimo toku
	2.3.2. Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	
	2.4. Cestovný ruch	3.4. Ochrana ovzdušia
	2.4.1. Vybudovanie cyklotrasy SK-HU	3.4.1. Výsadba izolačnej zelene pri cestách
	2.4.2. Vybudovanie penzióna	

4. Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR na roky 2015- 2020 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2015-2020: **Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2015-2020 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.** Programová časť PHSR obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.

Súčastou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov v PHSR obce Mikušovce sú spracované v nasledujúcej tabuľke. Ako informačný zdroj je uvedená obec a iné zdroje. **Výstupy projektu** predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. **Výsledok projektu** predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. **Dopad** predstavuje vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy hmatateľný efekt projektu na cieľové skupiny projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom (preto je medzi výstupom a výsledkom logická väzba).

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt intervencie na prioritnú skupinu či cieľovú skupinu, následky dosiahnutých výsledkov projektu, teda príspevok k riešeniu cieľov stanovených pre prioritnú oblasť či potrieb cieľovej skupiny a k odstraňovaniu prekážok rozvoja. Z tohto hľadiska preto nemusí byť strategický cieľ vyjadrený ukazovateľmi dopadu, ale môže byť vyjadrený aj vhodnými ukazovateľmi výsledku. Pre oblasť hodnotenia dopadov PHSR obce boli ako východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov stanovené dopadové ukazovatele výsledku na úrovni roku 2020.

Tabuľka 20: Opatrenia a aktivity obce

1.1. Športová infraštruktúra	1.1.1. Podpora športových aktivít v obci	Sociálna
	1.1.2. Vybudovanie multifunkčného ihriska	
1.2. Kultúrna infraštruktúra	1.2.1. Zriadenie klubu pre mladých	Sociálna
	1.2.2. Podpora kultúrnych podujatí v obci	
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností občanov	Ekonomická
	2.1.2. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	Ekonomická
2.2. Technická infraštruktúra	2.2.1. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Ekonomická
	2.2.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Ekonomická
2.3. Dopravná infraštruktúra	2.2.3. Vybudovanie kamerového systému	Ekonomická
	2.3.1. Rekonštrukcia komunikácie k domu smútku	Ekonomická
2.4. Cestovný ruch	2.3.2. Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	Ekonomická
	2.4.1. Vybudovanie cyklotrasy SK-HU	Ekonomická
3.1. Environmentálna infraštruktúra	2.4.2. Vybudovanie turistického penzióna	
	3.1.1. Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV	Environmentálna
3.2. Odpadové hospodárstvo	3.2.1. Vybudovanie zberného dvora v hospodárstve	
	3.2.2. Materiálno-technické vybavenie separovaného zberu	Environmentálna
3.3. Protipovodňová ochrana	3.2.3. Vybudovanie IBV v obci	
	3.3.1. Budovanie vodozádržných opatrení mimo toku	Environmentálna
3.4. Ochrana ovzdušia	3.4.1. Výsadba izolačnej zelene pri cestách	Environmentálna
	3.4.2. Zníženie energetických nákladov vo verejných budovách	Environmentálna

Tabuľka 21: Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov

Cieľ 1 Sociálna oblasť	
Aktivita	Rok realizácie/predpokladaný rozpočet v tis. €
Podpora športových aktivít v obci	2016/3
Vybudovanie multifunkčného ihriska	2017/ 25
Zriadenie klubu pre mladých	2019/8
Podpora kultúrnych podujatí	2020/10
Cieľ 2 Ekonomická oblasť	
Aktivita	Rok realizácie/predpokladaný rozpočet v tis. v €
Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov obecného úradu	2018/ 5
Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	2020/ 10
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2023/ 30
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2025/ 60
Vybudovanie kamerového systému	2019/ 30
Rekonštrukcia komunikácie k domu smútku	2016 / 80
Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	2024/ 40
Vybudovanie cyklotrasy HU-SK	2019/ 15
Vybudovanie turistického penzióna	2021 / 90
Cieľ 3 Enviromentálna oblasť	
Aktivita	Rok realizácie/predpokladaný rozpočet v tis. v €
Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV	2018 / 200
Vybudovanie zberného dvora	2022/ 20
Materiálno-technické vybavenie separovaného zberu	2017/ 10
Vybudovanie IBV v obci	2020 / 50
Budovanie vodozadržných opatrení mimo toku	2025/ 70
Výstavba izolačnej zelene pri cestách	2023/ 25
Zníženie energetických nákladov vo verejných budovách	2021/ 50

5. Realizačná časť

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje najmä východiská, popis organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta, Akčný plán s výhľadom na roky 2015- 2017 (vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých projektov).

Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností, a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

Na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- štátneho rozpočtu,
- štátnych fondov – dotácie,
- rozpočtu samosprávnych krajov,
- rozpočtu obcí – vlastné prostriedky
- prostriedky fyzických osôb – sponzorský príspevok alebo dar,
- prostriedky iných právnických osôb – sponzorský príspevok alebo dar,
- úvery domácich bánk,
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov.

Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok na získanie týchto zdrojov. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mikušovce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja z vlastných zdrojov. Realizácie projektov vyprofilovali medzi pracovníkmi obce odborne zdatný projektový tím, postačujúci pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta)**. **Najvyšším orgánom** obce je **obecné zastupiteľstvo**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PHSR zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PHSR** schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PHSR v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je **starosta obce**. Vo vzťahu k realizácii PHSR starosta **riadi proces realizácie**, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

Organizačne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

Aby boli jednotlivé projektové zábery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné, aby na úrovni obce bola zriadená koordinačná komisia, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov (základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok). Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom** (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný obecný úrad a za celkovú monitorovaciu správu je zodpovedný starosta. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia PHSR bude stálym procesom zaieraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a financiám. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu starostu alebo komisie obecného zastupiteľstva a materiálov predložených do obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí. Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Výstupom hodnotenia je **hodnotiaca správa za príslušný rok**. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov obce pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 22: Plán priebežných hodnotení PHSR

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie		
Strategické hodnotenie	2015	Podľa príslušných ustanovení zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Len v prípade, že to vyplýva zo zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Na základe rozhodnutia starostu a obecného zastupiteľstva o spracovaní akčného plánu na ďalšie obdobie
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2016	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov (n+2). Akčný plán je spracovaný podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje všetky projekty všetkých opatrení. Akčné plány sú prílohou hlavného dokumentu.

5.3. Komunikačný plán

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR v rámci informovanosti a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce vo vzťahu k PHSR nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie obce, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu **k jeho obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine**. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. **Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce je webová**

stránka obce so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa, rozhlas. Komunikačná stratégia vo vzťahu k PHSR v obci prebieha kontinuálne od konca apríla 2015 počas celého programového obdobia 2015-2025.

Komunikácia vo vzťahu k PHSR je okrem cieľovej skupiny „obyvatelia“ zameraná na dve cieľové podskupiny: **organizácie, zamestnanci**. Komunikačná so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a organizáciami je obsahom jedného z projektov PHSR na roky 2015-2025 a bude prebiehať kontinuálne v rámci tohto projektu a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Komunikačná so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia.

Všestranným nástrojom komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly je „Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva“. Vstupné údaje pripravujú v dostatočnom predstihu zamestnanci obecného úradu, materiál má svojho predkladateľa (konkrétna zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány, stanovisko k materiálu dáva v prípade potreby kontrolór/audit, rokujú o ňom poslanci obecného zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a obecné zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi). Počas programového obdobia 2015-2025 je naplánovaných 15 aktivít na predloženie tohto typu materiálu do obecného zastupiteľstva. Z hľadiska efektivity nie je vylúčené ani spojenie aktivity týkajúcej sa hodnotenia PHSR za daný rok s návrhom nového akčného plánu.

Tabuľka 23: Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu realizácie PHSR obce

Termín	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1 11/2015	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie PHSR 2015-2017	Návrh dokumentu	Uznesenie OZ
2 03/2016	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
3 09/2017	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2018-2019	Návrh dokumentu	Akčný plán
4 03/2018	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
5 03/2019	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
6 09/2019	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného	Návrh	Akčný plán

úrad					plánu	dokumentu	
					2020-2021		
7	03/2020	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
8	03/2021	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
9	09/2021	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu	Návrh dokumentu	Akčný plán
					2022-2023		
10	03/2022	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
11	03/2023	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
12	09/2023	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu	Návrh dokumentu	Akčný plán
					2024-2025		
13	03/2024	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
14	03/2025	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ

Pozn: OZ – obecné zastupiteľstvo

6. Finančná časť

Vecné vymedzenie projektov jednotlivých opatrení sa premieta do finančného plánu. Finančný plán predstavuje indikatívne kvalifikované odhady pre rozpočty jednotlivých projektov. Keď to bolo možné, obsahuje aj rozpočtované náklady. Indikatívne odhady sa budú upresňovať po definitívnom schválení všetkých operačných programov Programového obdobia 2015-2025.

6.1. Indikatívny finančný plán**Tabuľka 24: Indikatívny finančný plán podľa rokov**

	ROK										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
PO 01	3000	25000		8000	10000						46 000
PO 02	80000		5000	45000	10000	90000		30000	40000	60000	360 000
PO 03		10000	200000		50000	50000	20000	25000		70000	425 000

7. Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte 5 – 10 rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PHSR je natoľko dôležitá a užitočná, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.

Schválenie PHSR	
Dokument	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikušovce na roky 2015 - 2025
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: S pomocou externých odborníkov spracovanie na základe prieskumu trhu. Spracovateľom je Inštitúcia regionálnych aktivít Novohradu - Obdobie spracovania: 30.3.2015-30.11.2015 - Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PHSR sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia troch pracovných skupín, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci. - Náklady na spracovanie: Náklady na vlastné spracovanie dokumentu na základe výsledku verejnej súťaže boli financované z vlastných zdrojov obce.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) - Verejné pripomienkovanie
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva dňa: 02.12.2015. - č. uznesenia 5/8. Schvaľujeme PHSR 2015-2025

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov

Príloha č. 3 Zoznam skratiek

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení
Papp Andrea	Externý spracovateľ
Papp Réka	Externý spracovateľ
Agnesa Kubincová	Zástupca starostu, preds. kultúr. komisie
Elena Ágoštonová	Členka OZ, predseda finančnej komisie
Patrik Ferencz	Člen OZ, preds. komisie život.prostredia
Ladislav Šúli	Člen OZ, predseda športovej komisie
Lukáš Ágošton	Člen OZ, predseda poriadkovej komisie
Ing. Imrich Ágošton	Starosta obce

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Obecný úrad obce	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad obce	www.statistics.sk
Ekonomická situácia	Obecný úrad obce, Štatistický úrad SR	www.mikusovce.com www.statistics.sk

Príloha č. 3 Zoznam skratiek

BJ	Bytová jednotka
ČOV	Čistička odpadových vôd
ESF	Európsky sociálny fond
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
KRIS	Koncepcia rozvoja informačných systémov
MŠ	Materská škola
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
RVC	Regionálne vzdelávacie centrum
TKO	Tuhý komunálny odpad
VÚC	Vyšší územný celok
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	Základná škola